

SYLVANA SIMONS

OVER HET UIT DE KAST KOMEN,
HAAR VERTREK BIJ DENK EN HET
KAPSEL VAN DONALD TRUMP.

ZE IS DE EERSTE ZWARTE,
VROUWELIJKE LIJSTTREKKER VAN
EEN POLITIEKE PARTIJ IN EUROPA, HEEFT
EEN LIJST VOL VROUWEN, BICULTURELE
NEDERLANDERS EN MAAR LIEFST 50% LHBT-
ERS. NA ZOVEEL SHIT STAAT SYLVANA SIMONS
NOG ALTIJD RECHTOVEREIND. "ALS BLIKKEN
KONDEN DODEN, LAG IK ALLANG OP DE GROND,
MAAR NIEMAND IS ZO DAPPER DAT-IE MIJ IN
MIJN GEZICHT IETS DURFT TE ZEGGEN."

TEKST: ZVEZDANA VUKOJEVIC
BEELD: DARIO GARGIULO
EN MISJA ALBLAS

"TEGEN DE
LHBT-COMMUNITY
ZOU IK WILLEN
ZEGGEN:"

WILDERS IS JE
REDDING NIET"

Een jaar of elf was ze toen het hele gezin vanuit Amsterdam naar Hoorn verhuisde. De familie Simons verruilde een kleine bovenwoning voor een huis met een tuin en een dakterras in een ruim opgezette Vinex-wijk avant la lettre. Destijds woonden er nog een stuk of vier andere Surinaamse families in Hoorn. Discriminatie of racisme ervoer ze als

jong meisje niet. “We waren eerder een noviteit. Iedereen wist in wat voor een auto mijn vader reed. Maar we werden als niet vreemd of raar of ongewenst gezien, helemaal niet.” Simons kreeg als elk kind met een migrantenachtergrond vanuit huis mee: jij zult twee keer harder je best moeten doen. Tot en met haar veertiende dacht ze: waar hebben jullie het over? Lange tijd was ik er blind voor. “Als ik keek naar al mijn vrienden en vriendinnen, dan maakten wij geen onderscheid. Het heeft lang geduurd voor ik me realiseerde dat dit toch wél waar was.” Tijdens een Duitse les, in de tweede klas van de middelbare school, vroeg de docent naar de thuissituatie van alle kinderen. Nietsvermoedend vertelt Simons dat haar vader boekhouder was bij een grote verzekeraar en dat haar moeder bij IBM werkte. “Toen vroeg de leraar vol verbazing: ‘Hè? Mag jouw moeder dan werken van je vader?’ Dit vroeg hij niet aan de witte kinderen, die ook vertelden dat hun moeder werkte.” Als ze wat ouder is, gaat ze als danseres werken, onder meer in discotheek iT. “In de iT ben ik geboren. Daar heb ik de vrijheid ontdekt. Hoe waardevol het is, als er een plek is waar je gewoon jezelf kunt zijn. Waar je stilletjes aan een barretje kunt zitten of waar je binnen kunt komen, al je kleren uit kunt trekken en in een hoek los kunt gaan en niemand last van je heeft, want je mag er zijn. Waar homo, hetero, bi, trans en travestieten niet alleen getolereerd, maar gevierd werden.” Ze werkte er bijna acht jaar en naar eigen zeggen heeft die periode haar leven gevormd. Vanuit de iT is ze voor artiesten gaan dansen en

bij de televisie terechtgekomen, waar we haar allemaal van kennen.

DRIJVENDE ZWARTJES

Al vanaf 2012 is Simons regelmatig tafeldame bij *De Wereld Draait Door* en op een dag is ze samen met Martin Simek te gast, wanneer die ‘drijvende zwartjes’ gebruikt voor de bootvluchtelingen, die bij de honderden verdrinken in gammele bootjes op de Middellandse Zee. (“Mijn vrouw is ook zwart, dus ik mag dit zeggen.”) Ze baalde ervan dat het zover kwam, maar het gebeurde: Sylvana wees Simek terecht. “Hij noemde de mensen die in zee waren verdrinken zwartjes. Denigrerend en dehumaniserend. Waarom?” Ze zegt zich achter de schermen altijd te hebben uitgesproken, alleen daar waren geen camera’s bij. “*I pick my battles*. Niet ieder persoon spreek ik aan op hun racistische of seksistische opmerkingen, want dan kom ik niet meer aan werken toe, maar dit was *a battle that picked me*. Ik hoopte dat dit live op televisie nooit zo ver zou komen. Toen dat toch gebeurde, schoot door mijn hoofd: ik móét iets zeggen. Ik wist: als ik niks zeg, heb ik een probleem. Als ik wel iets zeg, heb ik ook een probleem. Eigenlijk kon ik niet winnen. Nou Syl, daar ga je dan, dacht ik.”

Ze werd overstelpt met reacties. Mensen die haar bedankten, omdat het hen kracht gaf om hetzelfde te doen op het werk of op school of waar dan ook, wanneer iemand zich racistisch uitliet. Maar de negatieve reacties kwamen bij de duizenden binnen via Twitter en de Facebook-pagina van DWDD zelf. Het was een keerpunt, weet ze nu. Ze schrok van de heftigheid van de reacties: “Die ging alle perken te buiten. De algemene toon van die reacties was: wie denk jij wel niet dat je bent? Jij kent je plek niet! Nou, ik ken mijn plek wél.

“TWINTIG JAAR LANG HEEFT NIEMAND GETWIJFELD AAN MIJN LIEFDE VOOR NEDERLAND EN NU BEN IK OPEENS EEN LANDVERRADER”

Zeer goed zelfs. Jij weet alleen niet wat mijn plek is. En dan in combinatie met apen, oprotten naar je eigen land en wat al niet meer. Ik schrok niet van het sentiment, maar wel van de schaamteloosheid waarmee mensen die uitten. De agressie, de woede en de haat – ja dat vond ik wel echt heftig.” Op dat moment is zij al twintig jaar een BN’er en heeft haar Nederlanderschap nooit eerder ter discussie gestaan. “Ineens is dat beeld veranderd. Blijk ik er toch niet echt bij te horen. Terwijl ik hier praktisch mijn hele leven woon en met de Nederlandse nationaliteit in een Nederlandse kolonie ben geboren. Ik heb het echt ervaren als een grens aan mijn Nederlanderschap. Twintig jaar lang heeft niemand getwijfeld aan mijn liefde voor Nederland en nu ik me over racisme uitspreek, ben ik opeens een landverrader. Geen Nederlander. Een Nederlandhater.”

Niet veel later zou Simons drie avonden meedoen aan de *LULverhalen*-theatertour van comedian Howard Komproe. Op haar eerste avond vertelt ze een verhaal over Zwarte Piet, waarna mensen woedend de zaal uitlopen. De producent besluit hierop de resterende twee optredens te schrappen en het theater stuurt de bezoekers een excuusmail voor Simons’ verhaal. Ze staat het *AD* erover te woord: “We kunnen het in Nederland over alles hebben. Van pikken en neuken tot seksisme en islamofobie. Hoe kan het dan dat een fantasiefiguur zoveel woede teweegbrengt? Waarom kunnen we het niet in vrede oneens zijn? Ik respecteer de pijn van anderen en het zou mooi zijn als zij mijn pijn ook respecteren, ondanks dat ze die misschien nooit hebben gevoeld. En Zwarte Piet gefaseerd afschaffen, vind ik een belediging. We hebben het er al zestig jaar over – niets anders dan polderracisme.”

“Het was echt alsof er een streep in het zand werd getrokken. Tot hier en niet verder. Ik speel het spel niet langer mee, want daarmee moet ik het voor mezelf elke keer ongemakkelijk maken om de ander ongemakkelijkheid te besparen.” Simons heeft het weleens vergeleken

met het proces van een coming-out. Ze stelt voorop dat zijzelf natuurlijk nooit uit de kast is gekomen, dus ze kan zich niet helemaal voorstellen hoe het is, maar: “Ik zag het natuurlijk wel bij vrienden om me heen. Uit de kast komen is het moment waarop je niet meer het ongemak van de ander prioriteit geeft. De meeste van mijn vrienden zijn zelf comfortabel met hun seksualiteit, maar de buitenwereld is minder comfortabel met hun seksualiteit. Dus houden ze lang rekening met die buitenwereld zoals hun ouders, familie, vrienden, de burens. Dat doe ik nu niet meer.”

THINK BEFORE YOU ACT

Doordat ze zo uitgesproken is, speelt ze zichzelf in de kijker bij diverse politieke partijen die haar benaderen, maar ze kon zich niet helemaal vinden in hun standpunten. Waarom wel in die van DENK? “DENK voegde iets nieuws toe. Ik was, nee, ik ben teleurgesteld in de gevestigde politieke partijen. Zij hebben mij als zwarte vrouw, als ruimdenkend mens, als zzzp’er, als alleenstaande moeder en als huizenbezitter op zo veel manieren teleurgesteld. DENK vtoeg mij om hen aan te vullen. Daar had ik wel oren naar, maar helaas pakte dat anders uit.”

Dit terwijl de eerste gesprekken fijn waren. Wanneer Simons vraagt of ze ook haar ei kwijt kon over LHBT-rechten, werd er volmondig ja gezegd. “Sterker nog: ik heb aangegeven dat dit voor mij een voorwaarde was. Ik kan dat niet ontkennen, dat is mijn familie, dat zijn mijn vrienden. Ik heb er geen twijfel over laten bestaan hoe belangrijk ik dat vond.” Op 18 mei 2016 wordt bekend gemaakt dat Sylvana Simons zich bij DENK aansloot. De mannen van DENK zeggen haar alle ruimte te geven omtrent de LHBT-vraagstukken. In de praktijk werd er steeds gezegd: “Ja, nu nog even niet, maar volgende week. Ja,

nee nu nog niet, maar over een maand. Ja, nee, nu komen de verkiezingen eraan.” Onderwijl is Simons in gesprek met LHBT-belangenorganisaties over de invoering van PrEP, over vluchtelingen die vanwege hun geaardheid naar Nederland zijn gekomen en vervolgens in azc’s (opnieuw!) problemen met medebewoners ondervinden vanwege hun geaardheid. “Die mensen zijn extreem kwetsbaar. Daar wilde ik gewoon over kunnen praten. En ik wil iets doen als ik een hulpvraag krijg.” Ze gaat zelf langs bij een belangenvereniging en spreekt de bewuste asielzoekers, maar kon er verder niets voor betekenen. Want hoe-

zeer ze het ook probeert, ze vindt geen gewillig oor bij haar DENK-collega’s over deze problematiek. DENK lijkt rekening te willen houden met een conservatieve achterban die homoseksualiteit afkeurt, terwijl Simons tijdens haar bezoeken in het land met jonge, progressieve moslims sprak, waarvan zij het idee heeft dat zij meer openstaan voor wederzijdse acceptatie. “Ik denk wel dat het iets is waar DENK mee worstelt, dat begrijp ik en dat hoort ook bij de fase van integratie, maar dit moet je wel openlijk durven benoemen.”

Daarbij stoort het haar hoe er door DENK wordt gejubeld over de hoeveelheid media-aandacht, wanneer zij in november bekendmaken dat Simons beveiliging zal krijgen. Die beveiliging (er was overigens nooit sprake van fysieke beveiliging) volgt op de ruim veertigduizend bedreigingen aan haar adres. Nadat RTL besloot Zwarte Piet te vervangen door een veegpiet, zei Johan Derksen in *Voetbal Inside*: “Het enige nadeel aan het besluit van RTL vind ik dat dat hysterische juffrouwtje Simons nu trots als een aapje door het land rent.” De dag erop doet Giel Beelen op 3FM nog een duit in het zakje door apengeluiden te laten horen, waarna hij zegt: “Rustig, Sylvana.” Er is een Facebook-pagina om Sylvana uit te zwaaien. Iemand maakte een filmpje waarop zij wordt gelyocht. Aanvankelijk is de media stil over het filmpje. Nadat Humberto Tan er iets over zegt in *RTL Late Night*, wordt het opgepikt. Als eerste door Nu.nl onder het kopje entertainment. “Dit is waarom ik een groeiend besef heb van het gevaar. *De Telegraaf* zou het niet in zijn hoofd halen om bijvoorbeeld over de Gay Pride te zeggen: er vindt dit weekend een homo-invasie plaats in Amsterdam. Bij andere mensen wel, dan mag je dehumaniseren, die mag je ontmenselijken.

Woorden als kut-Marokkanen, testosteronbommen, asielplaag, asieltuig of doobnegers zijn woorden die niet op straat zijn ontstaan. Nee, in de Tweede Kamer en in de media. En wij zitten hier met zijn allen te doen alsof dat normaal is. Dit is niet normaal. Wij zijn in gevaar, met zulke politiek en zulke media. Als we nu zwijgen, krijgt het onrecht weer alle ruimte. Kijk maar naar Trump met zijn *muslim ban*, naar wat er gebeurt in de vluchtelingenkampen in Griekenland, waar mensen omkwamen van de kou, omdat wij ze niet wilden.”

“Ik denk dat niemand in Nederland eerder heeft meegemaakt, wat ik in de afgelopen zeven maanden meemaakte met veertigduizend bedreigingen. Ik ben alles kwijtgeraakt, alles. Eerst mijn reputatie en toen mijn inkomen. Opdrachtgevers zeiden: ‘Je bent een beetje besmet, ik ga je niet meer boeken.’ Nee, ik ben niet besmet, al die mensen die mij bedreigen, die zijn besmet.” En met haar veiligheid raakte ze ook haar privacy stukje bij beetje kwijt. “Buitenproportioneel. Een vriendin zei: ‘Als jij tweehonderd jaar eerder had geleefd, was je op de brandstapel beland.’ Dat is wat er is gebeurd. Ik ben als een heks behandeld.” Maandenlang sliep zij beneden op de bank. Onder het mom van: per ongeluk weer op de bank in slaap gevallen. Haar vriend zei op een gegeven moment: “Weet je waarom je dat doet? Je bent je fort aan het bewaken.” Simons moest glimlachen: “Wat kent hij me goed. Inderdaad, ik wachtte ze beneden op, als een leeuwin. Je gaat me niet boven in mijn slaap wat aandoen, weet je wel?” Een keer werd ze ’s nachts wakker, nadat ze die dag weer eens tienduizend nare berichtjes kreeg. “Wat als al die tienduizend mensen nu voor mijn deur zouden staan? Ik was aan het visualiseren hoe vol de straat zou staan. Het was zo een rare gewaarwording, dat een stadion vol mensen boos op je is en je weet niet wie het zijn. Soms ook weer wel, want dan staan ze met naam, toenaam en kinderen op hun profiel. Dan denk ik: schaam jij je niet?” Daarentegen heeft ze nul keer dergelijke opmerkingen in het echte leven te horen

**“DAT IS WAT ER IS
GEBEURD. IK BEN ALS
EEN HEKS BEHANDELD”**

**“WILDERS MISBRUIKT
MOSLIMS ALSOF ZIJ
DE WORTEL VAN ALLE
HOMOHAAT ZIJN. DAT IS
NIET ZO. CIJFERS WIJZEN
UIT DAT DAT NIET ZO IS”**

gekregen. Soms ziet ze mensen weleens kijken. “Als blikken konden doden, lag ik allang op de grond, maar niemand is zo dapper dat-ie mij in mijn gezicht iets durft te zeggen.”

“Is dit het me allemaal waard? Ja, dat was het, mits ik er voor de volle honderd procent achter sta. En bij DENK had ik dat gevoel niet. Met veel standpunten uit hun verkiezingsprogramma ben ik het eens, maar als je ook maar één procent van je idealen moet inleveren, dan verloochen je jezelf toch.” Beter ten halve gekeerde dan ten hele gedwaald. Eind december 2016 maakt Simons bekend uit DENK te stappen om een eigen politieke partij op te richten: Artikel 1. Over haar eigen geloofwaardigheid twijfelde ze geen seconde. “Ik had mij gecommitteerd aan een politiek streven, aan een ideaal. Mijn commitment blijft hetzelfde.” Met Artikel 1 wordt er geschiedenis geschreven: “Mede opgericht door een zwarte vrouw die lijsttrekker is. De eerste in Nederland en in Europa, bizar idee, hè? In de brieven die ik krijg staat: ‘Dankzij jou heb ik een rolmodel voor mijn dochter.’ En het gaat niet om mij persoonlijk, *it could be anybody*, maar het gaat er wel om dat er iemand zoals ik is en met mij staan er nog negentien op de lijst.”

Inmiddels worden er twintig van Simons' bedreigers vervolgd. “Ik voelde me serieus genomen door de politie en ben goed behandeld, maar ik weet ook dat dit vanuit mijn privilege als BN'er is. Als ik niet Sylvana Simons was, zou men anders met mij omgaan. Kijk maar naar hoe bruut er toen met de anti-Zwarte Piet-demonstranten in Rotterdam is omgegaan. Dat we daar als land niet woedend over zijn geworden?” Simons was betrokken bij het opstellen van de Kamervragen van DENK hierover, maar deze werden niet toegekend. “Die agenten mogen de volgende dag gewoon weer vrolijk naar hun werk. Daar word ik boos om, daar huil ik om, niet om wat mensen op internet over mij zeggen aan lelijkheid, *I don't care*. Maar als ik het filmpje zie van Mitch Henriquez,

waarmee wordt omgegaan alsof het een stuk dood vlees is en ze zeggen: ‘Hij is onwel geworden.’ Dáár moeten wij ons druk over maken, niet over mijn toon. We moeten dit institutionele racisme met z'n allen aanpakken. Er is een evolutie nodig. Ik kan 16 maart niet wakker worden in de wetenschap dat ik niets gedaan heb. Dat kán ik gewoon niet meer.”

Simons weet ze dat er binnen de gay community ook sprake is van racisme. Dat een deel van de Nederlandse LHBT-ers richting Wilders neigt, omdat ze bang zijn voor de homohaar van de moslims. “Wilders misbruikt moslims alsof zij de wortel van alle homohaar zijn. Dat is niet zo. Cijfers wijzen uit dat dat niet zo is.” Witte mannen zijn juist oververtegenwoordigd in de cijfers van verdachten van homogeweld. “Andere politieke partijen hebben het nu ineens ook over homorechten, terwijl ze destijds helemaal niet voor al deze rechten hebben gestemd. Wilders is een oplichter, een fraudeur. Gelukkig is er ook een grote groep LHBT-ers die zich hier niet voor laat misbruiken. Ik zou tegen iedereen in de LHBT-community willen zeggen: Wilders is je redding niet.” Het doet haar denken aan een tweet van Donald Trump waarin hij beweerde dat hij *friends is with the gays*. “Iemand tweette daarop: ‘Als Trump echt ga vrienden had, dan hadden we allang zijn haar gefixt. Dus nee, hij heeft geen gay vrienden, *because no gay friend is going to put up with that*.’ Daar moest ik hard om lachen.”

Ze verheugt zich op de dag dat ze met Wilders in debat kan, want: “Ik ben Wilders' grootste nachtmerrie. In alles ben ik het tegenovergestelde van hem: zwart, vrouw, scheld en vloek niet, maar daar kun je mensen zoals Wilders niet gekker mee krijgen. Als het hem niet meer uitkomt, gaat hij razen en tieren en loopt hij weg. Ik denk dat het een kort debat zal zijn. Hetzelfde heb ik met de pvv en hun zogenaamde strijd voor homorechten. Ze komen gewoon niet opdagen tijdens de coc-debatavond. Zegt dat niet genoeg?” ■

STYLING: DYLAN VAN DUIJNE
VISAGIE: JULIËTTE DEN OUDEN

LEREN BROEK: DANTEÓ
TOP: DANTEÓ
SCHOENEN: LK BENNET

ZWARTE PAK: OTTOD'AME
SCHOENEN: LK BENNET